63ste Jaargang No. 5016 DAGBLAD Dinsdag 21 Januari 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8) Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie ... steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80 Willemstad N W I Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad ... 38

Gasperi nam ontslag

Italie wil andere Vrede

Autonomie voor ... Malta

DE GASPERI NEEMT ONTSLAG.

Uit Rome wordt bekend gemaakt dat President Enrico de Nicola het ontslag van het cabinet van Alcide de Gasperi heeft aanvaard. Dinsdag zal de President besprekingen aanvangen welke zullen moeten leiden tot de vorming van een nieuw cabinet. De eerste persoon die hij zal ontvangen is, De Gasperi zelf. Na een bezoek van een half uur aan den voorlopigen President, ijlde De Gasperi naar het Regeringsgebouw waar hij den Noordamerikaansen Admiraal Ellery Stone „Chief Allied Commissioner", ontving.

DE GASPERI
Nam ontslag.

Men verwacht dat aan De Gasperi, als lid van de sterkste partij, de Centrale Christelijke Democratische Partij, verzocht zal worden een nieuw cabinet te vormen. Het vorige jaar heeft hij reeds tweemaal aan het hoofd van de regering gestaan. Tien dagen geleden begon reeds de crisis toen er een splitsing plaats greep onder de Italiaanse socialisten, waarvan sommigen vielen over de politiek van samenwerking met de Communisten van den leider der Socialistische Partij en Minister van Buitenlandse Zaken, Pietro Nenni. Zaterdag maakte Nenni zijn voornemen bekend om af te treden als Minister van Buitenlandse Zaken teneinde zich geheel te kunnen wijden aan wat hij noemde „partijzaken". Zijn actie volgde op die van Guiseppe Saragat een van de leiders van de afgescheiden socialisten. Saragat nam ontslag als Voorzitter van de Wetgevende vergadering (Rome, (AP) 20.1).

DE NICOLA
Gaf ontslag.

ITALIË PROTESTEERT.

Een communiqué van het Italiaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken maakte bekend, dat Italië klemmende protesten heeft gericht tot de regeringen van de Verenigde Staten, Frankrijk en Groot Britannië, in verband met bepalingen voorkomende in het Italiaanse vredesverdrag welk in Februari a.s. te Parijs getekend zal worden. De Italiaanse nota, welke door Minister Pietro Nenni aan de hoge diplomatieke vertegenwoordigers van de drie landen te Rome werd overhandigd, zeide dat Italië het nodig had gevonden „zeer uitdrukkelijke reserves te formuleren" op de bepalingen van het verdrag. De nota verzocht de overwinnaars om „het beginsel van herziening van verdragen op bilaterale grondslag met de betrokken staten" te aanvaarden Rome, (AP) 20.1).

ZELFBESTUUR VOOR MALTA.

Sir Harold MacMichael koninklijke gecommitteerde voor Malta drong in zijn verslag aan den Britsen Secretaris van Koloniën, Arthur Creech Jones, er op aan dat aan Malta zelfbestuur verleend zal worden. Hij stelde voor: een wetgevend lichaam dat uit één kamer zal bestaan (Londen, (AP) 20.1).

ZILVER-PRIJS OMLAAG.

Uit New York wordt gemeld dat de zilverprijs sinds Vrijdag met vier en een halve dollar cent gedaald is. Handy & Harman noteerden 70¾ dollarcent per ounce. De prijsdaling gedurende het weekeinde is bijna even groot als die gedurende de daaraan voorafgaande week toen de prijs met 6 dollarcent daalde (New York, (AP) 20.1).

DR. MAX PLANCK ZIEK.

Dr. Max Planck, wereldberoemde natuurkundige, opsteller van de quantum theorie en winnaar van de Nobel-prijs in 1911, is ernstig ziek aan longontsteking. Dr. Planck is 89 jaar oud (Bonn, (AP) 20.1).

SMERTEMKO BESCHULDIGT DE ENGELSE REGERING.

Johan Smertemko, ondervoorzitter van de Liga voor het Vrije Palestina, vertelde bij zijn aankomst in de Verenigde Staten dat de Britse pers, „totalitaire methodes" aanwende, door hem als het ware uit Groot Britannië te bannen. Hij zeide: „De Britse regering is bang om de mensen de ware feiten over Palestina te laten zien". Smertemko arriveerde per vliegtuig uit Brussel (Boston, (AP) 20.1).

GROOT BRITANNIË ERKEND NIET.

Uit betrouwbare bron wordt vernomen, dat Groot Britannië van plan is om de erkenning van de door den Sovjet-regering begunstig de Poolse regering terug te trekken, aangezien de Zondag gehouden verkiezingen niet vrij en ongedwongen" zouden zijn geweest (Londen, (AP) 20.1).

MARSHALL WORDT HEDEN BEËDIGD.

De Perssecretaris van President Truman, Charles Ross, verklaarde dat Marshall Dinsdagmorgen om 11 uur in zijn nieuwe betrekking beëdigd zal worden (Washington, (AP) 20.1).

MARSHALL MAAKT GEDWONGEN LANDING.

Het vliegtuig van Marshall moest een gedwongen landing te Chicago maken, vanwege het slechte weer. Het commando van de Noordamerikaanse luchtmacht verklaarde dat het onmogelijk zal zijn voor Marshall om nog heden Washington te bereiken en beëdigd te worden. Men weet nog niet of hij zal wachten totdat de weersgesteldheid beter wordt, of dat hij per trein naar Washington zal doorreizen (Chicago, (AP) 20.1).

LAATSTE DAAD VAN BYRNES.

De aftredende Staatssecretaris Byrnes heeft als laatste officiële daad in zijn huidige functie de vredesverdragen met Italië, Hongarije, Roemenië en Bulgarije, getekend (Washington, (AP) 20.1).

ATOMAIRE ENERGIE.

Britse geleerden hebben een verzoek gericht tot de regeringen van Engeland, de Verenigde Staten en Canada, om ook andere landen in de gelegenheid te stellen inrichtingen tot onderzoek in zake de atomaire energie te gaan bouwen (Londen, (AP) 20.1).

DE UITVAART VOOR VELLOSO.

Maandag had de plechtige uitvaart plaats van het stoffelijk overschot van wijlen Dr. Velloso, Braziliaanse afgevaardigde ter vergadering van de Verenigde Naties.

Vele vooraanstaanden die in de hoofdstad wonen woonden de plechtigheid bij. Men zag, Felix Nieto del Rio, ambassadeur van Chili, Admiraal Thomas Kinkaid als vertegenwoordiger van de Amerikaanse Marine, Adolphe Berle, oud-ambassadeur in Brazilië. Victor Hoo, tweede secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Kardinaal Spellman zat op zijn troon terzijde van het altaar en Mgr. McDonell, nationaal directeur van de Vereniging tot voortplanting des geloofs droeg de Mis op. De plechtigheid duurde vijftig minuten. Mevrouw Velloso kwam de kathedraal binnen vergezeld van den Braziliaansen ambassadeur en Henrique Souza Gomes, den vervanger van Velloso in de Vergadering der Verenigde Naties. Bijna alle leden van het Corps Diplomatique waren tegenwoordig. Een groep met Norman Makin aan het hoofd, vertegenwoordigde de Verenigde Naties. Men zag daaronder, Quo Tai van China, Alexander Cadogan van Groot Britannië, Eelco N. van Kleffens van Nederland, Herschell Johnson, Warren Austin en Majoor William O'Dwyer van de Verenigde Staten. Na de pechtigheid werd het lijk bijgezet op het Woodlawn kerkhof totdat regelingen getroffen zullen worden voor het vervoer daarvan naar Brazilië (New York, (AP) 20.1).

TRUMAN VRAAGT VERLENGING DEELNAMEN AAN HET KOFFIE-VERDRAG.

Truman zond aan het Congres ter goedkeuring een ontwerpprotocol tot verlenging voor een jaar te rekenen van 1 October jl. af van de deelneming van der Verenigde Staten aan het Internationaal Koffie-verdrag.

Het ontwerp werd verwezen naar het Comité voor Buitenlandse Zaken (Washington, (AP) 20.1).

NIEUWE U.S.A. GEZANT IN DEN HAAG.

Het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken maakte Maandag bekend, dat de benoeming van Herman B. Baruch tot Noordamerikaans ambassadeur bij de Nederlandse regering, voor haar aanvaardbaar is. Baruch wordt benoemd in opvolging van Hornbeck die naar vernomen wordt eerstdaags ontslag zal nemen. Baruch is een broeder van Bernard M. Baruch en is ambassadeur in Portugal sinds Februari 1945 (Den Haag, Aneta, 20.1).

TRIBUNAAL WIJST DOODVONNIS.

Het tribunaal te Amsterdam heeft Maandag Abraham Harrebomme, 45 jaar oud, gewezen inspecteur van politie, ter dood veroordeeld. Harrebomme werd door het openbaar Ministerie beschreven als „een gewillig werktuig in de handen van de Duitse geheime politie". Gedurende de berechting werd het bewijs geleverd hoe Harrebomme het zijne toe bij heeft gedragen om het schrikbewind van den vijand gedurende de bezetting te helpen uitvoeren, door voor de geheime politie te werken.

Hij had een vier jaar oud Joods kindje „gearresteerd" en naar het concentratiekamp te Westerbrok gezonden. Het kind stierf spoedig daarna in het kamp (Amsterdam, Aneta, 20.1).

CURAÇAO

DAAR HEB JE HET AL.

Bekendmaking.

Ingevolge van de P.T.T. te 's-Gravenhage ontvangen bericht zal de invoer in Nederland van meer dan **200 sigaretten** of meer dan **250 gram** gekorven tabak per maand per persoon in geschenkzendingen tussen particuliere personen met ingang van **1 Maart 1947 verboden zijn.**

Van zendingen welke **na 28 Februari 1947 in Nederland arriveren,** waarin meer dan de toegestane hoeveelheid sigaretten of tabak wordt aangetroffen, zal het meerdere door de douane in beslag genomen worden, tenzij de zendingen zelf aan den afzender worden teruggezonden.

FEEST VAN SANTO DOMINGO.

Heden vierde de Dominicaanse kolonie op Curaçao het feest van „La Birgen de Altagracia", men kwam tezamen in de H. Mis in de St. Annakerk en na afloop bleef men lang bijeen op het kerkplein. Mgr. Niewindt eertijds Apostolisch Vicaris van Santo Domingo stond van af zijn voetstuk rustig toe te kijken, hoe men elkaar hartelijk omhelsde en elkaar de schouder klopte. „Ecce quam bonum et quam jucundum habitare fraters in unum". „Hoe goed en aangenaam is het als broeders tezamen te leven".

STALIN IS BEZORGD.

De „Daily Mail" wist te melden, dat Maarschalk Montgomery bij zijn terugkeer uit Moskou aan de leider van de Britse regering meedeelde, dat Stalin bezorgd is over de Britse politiek. Montgomery gaf deze verklaring, daar de Britse regering weigerde enige commentaar te leveren op de artikelen in de „Pravda" naar aanleiding van een speech van de Minister van Buitenlandse Zaken (Londen,

OVEREENKOMST TE VERWACHTEN.

Dr. D. Humphrey, Directeur van de Economische Zaken bij het Amerikaans Militair Bestuur in Duitsland, en lid van de Brits-Amerikaanse Economische Delegatie, die thans in Nederland aan het confereren is, vertelde aan een correspondent, dat hij een overeenkomst verwachtte, welke de Nederlandse handel met Duitsland tegen de herfst van dit jaar weer op gang zal brengen. Humphrey zeide, dat de besprekingen geen handelsverdrag op lange termijn tot resultaat zullen hebben, doch hij voorzag een tot stand komen van een regeling t.a.v. import van zekere grondstoffen. Hij legde de nadruk op het feit, dat de gelegenheid open is voor de Russische en Franse zones, om deel te nemen aan alle getroffen regelingen (Aneta, 21.1).

AAN NEDERLAND DE EER.

De tweede Nederlandse ploeg behaalde de overwinning in een drielanden bridge-tournooi, welke gedurende dit weekeinde te Amsterdam plaats vond. De deelnemers waren: twee Nederlandse ploegen, twee Franse ploegen en een Belgische ploeg. De Belgische ploeg kwam als nummer twee uit het tournooi en de eerste Nederlandse ploeg nam de derde plaats in.

Ook de sabelontmoeting, welke Zondagmiddag jl. gehouden werd tussen Frankrijk en Nederland, werd door laatstgenoemde gewonnen (Aneta, 21.1).

TIMOR.

Luitenant-Generaal C. H. Gairdner, de persoonlijke vertegenwoordiger van Attlee bij het hoofdbureau van MacArthur, en nog zes andere passagiers ontsnapten ter nauwer nood, toen hun speciaal vliegtuig te Koepang boven Timor neerstortte (Tokio, (AP) 21.1).

het nieuws van vandaag

Ondank is nu eenmaal wereldsloon. Nu komt me daar De Gasperi uit New York met een chèque, zoals nog nooit iemand Italië binnenbracht en .... men zet hem buiten. Ontslag voor hem. Zal Italië werkelijk het land worden, waar men uit zal moeten vechten, de strijd tussen het Oosten en het Westen, waar men New York en Moskou naar de ogen moet kijken en bij beide mooi weer moet gaan spelen?

Het is te begrijpen, dat men strijdt voor een goede vrede en probeert er onderuit te komen, onder zo goed mogelijke omstandigheden.

Niet slechts een chèque wil men hebben, doch óók een goede vrede. De vorige week waren er geruchten over militaire obstructie voorstellen, als men de oorlogsboten zou moeten uitleveren.

In de Verenigde Staten verlengde Truman een contract. Men zegt, dat Truman er weer helemaal boven op is. Na de Wallace-affaire was hij in de put, doch nu hij weet, dat hij door zijn optreden tegen Lewis de sympathie van het publiek heeft teruggewonnen, is hij weer vrolijk; „hij ziet er uit", zegt men, „als een man die blij is met zijn baan", doch hij wil zich nog niet uitlaten over de verkiezing voor het jaar 1948. Het lijkt niet aannemelijk, dat iemand zulk een baan zou ambiëren.

De verkiezingen in Polen vinden nog wat bespreking, zo verklaarde volgens AP-bericht de leider van de Christelijke arbeiders Partij Karol Popiel, dat de 15 Katholieke candidaten niet een weerspiegeling zijn van wat er leeft in het katholieke Polen.

De bekende leider Mikolajczyk behaalde ook een zetel.

Marshall kon gisteren niet doorvliegen, daar het weer slecht was, doch vandaag is hij dan toch heus in Washington aangekomen; hij kwam met de trein uit Chicago naar Washington.

Misschien dat het u niet interesseert, doch Bevin is ziek en moest verschillende conferenties aflassen.

In Brazilië is men nog aan het tellen; we hebben ook niet veel kijk op de binnenlandse politiek van dat land. Het schijnt wel een hete verkiezing geweest te zijn. Van 45 millioen inwoners (man en vrouw heeft er kiesrecht) zijn er nog geen tien millioen geweest, die hun (haar) stem hebben uitgebracht. Over het algemeen verliep de verkiezing nogal rustig, doch er waren toch nog twee doden.

Britse geleerden hebben aan de regeringen van Engeland, Canada en de Verenigde Staten gevraagd, om toch het atoomonderzoek vrij te geven, zodat ook andere naties een „plant" kunnen opzetten voor atomaire studie. De heren zullen wel overtuigd zijn, dat de wetenschap er mede vooruit kan gaan, doch hoe of ze kunnen denken, dat er geen misbruik zal gemaakt worden van de atomaire energie, is niet erg duidelijk.

In Suriname had men ook een benoemingsaffaire. We hopen, dat men de zaak nu spoedig uit de doeken doet.

Suriname had zijn benoemings Affaire

DEMOCRATIE? DICTATUUR? ZWENDEL?

(De Surinamer schrijft.)

Van twee kanten is het goed, dat de Parlementaire Commissie nu juist hier is. Vooreerst kan men dan hier in Suriname eens zien, dat het heel goed mogelijk is in een democratische staat, dat er verschil van mening en verschil van partijen is, en dat men toch samenwerkt voor een groot doel. De heren vertegenwoordigen niet minder dan zes partijen en toch streven ze allen naar het ene doel: zich van de toestanden in Suriname op de hoogte te stellen om bij terugkeer in de Kamers des te vruchtbaarder aan het ene doel het welzijn van Suriname te kunnen werken.

Ten tweede is hun verblijf juist nu heel gelukkig, omdat de heren nu me een eens kunnen zien hoe met de Surinaamse zaken zowel hier als in Nederland wordt omgesprongen. Misschien zullen zij het erg vreemd vinden maar dat komt slechts omdat zij te veel gewend zijn aan een normale democratische behandeling van zaken, iets wat hier nu niet zo erg bekend is.

Wat beleven we nu weer?

Op 7 Dec. '46 zendt Z. Exc. de Gouverneur aan de Staten een brief: „Naar aanleiding van den bij de door de Surinaamse Statendelegatie inNederland gehouden besprekingen naar voren gebrachten wens......heb ik de eer Uw College te berichten, dat het deswegen door het OPPERBESTUUR NADER GEPLEEGD OVERLEG er toe heeft geleid...

De door de ONDERGETEEKENDE daartoe uit een VOORDRACHT van de Staten te BENOEMEN functionaris......

......moge ik Uw College verzoeken te dezer zake een VOORDRACHT te willen indienen."

Op 9 Dec. '46 dienen de Staten geen voordracht in, maar zenden een brief aan den Gouverneur waarin de leden hun wens uitspreken, dat enkele punten omtrent den functionaris veranderd worden, zoals status van ambtenaar, verantwoordelijkheid, salaris. Daarbij schrijven de Staten o.a.:

„Het komt de Staten gewenst voor, dat de functionaris door de KROON wordt benoemd; hij zal van zijn verrichtingen verslag aan de Staten van Suriname uitbrengen."

4 Januari antwoordt Z. Exc. de Gouverneur o.a.

„......heb ik de eer Uw College te berichten, dat de Uwerzijds tegen te dezer zake voorgenomen regeling ingebrachte bezwaren tot hernieuwd OVERLEG MET DEN MINISTER VAN OVERZESE GEBIEDSDELEN aanleiding hebben gegeven, welk nader OVERLEG ER TOE GELEID heeft voor de beoogde wijze van samenwerking de VOLGENDE REGELING VAST TE STELLEN.

De door den ONDERGETEEKENDE uit een daartoe door de STATEN in of buiten hun midden op te maken VOORDRACHT VAN DRIE PERSONEN...... te BENOEMEN functionaris......"

Men zal zeggen: Dat is toch allemaal keurig in orde? Dat is toch zuiver democratisch? Dan is het antwoord: Gelijk het U. Maar na 4 Januari begint het spul.

Zoals u weet, is de heer Lim A Po op 21 Dec. uit Suriname vertrokken. Of hij door iemand bestuurd is weten wij niet, we hebben het nergens gevonden.

Die heer Lim A Po, die hier in Suriname Voorzitter van de Staten is, maar volgens het recht, die status verliest zodra hij de landsgrenzen overschrijdt, is dus in Nederland als particulier, voor zijn eigen particuliere zaken. Onder die particuliere zaken schijnt nu te horen: besprekingen met

LIM-A-PO
De veel besprokene

den Minister over een gedelegeerde — hij moge dan gecommiteerde of vertegenwoordiger heten — van Suriname. Volgens bovenstaande brieven van Gouverneur en Staten meenden wij dat het een zaak was tussen de Staten, Gouverneur en Minister, en dat de particuliere heer Lim A Po, daar niets mee te maken had. Maar op 8 Januari komt er van zijnentwege een telegram aan de Staten, dat zoals we reeds Zaterdag vermeldden nog al erg afwijkt van wat de Staten en de Gouverneur met den Minister geregeld hadden .En dan komt er Dinsdag als de klap op de vuurpijl het Anetabericht bovenop, dat het ministerie onthulde, dat F.H. R. Lim A Po benoemd zal worden als vertegenwoordiger van Suriname.

Nu kunnen we den persoon van den heer Lim A Po buiten beschouwing laten, hoewel wij hem zeker niet als vertegenwoordiger van Suriname zouden wensen. Voor ons gaat het nu alleen en uitsluitend hierover.

Heeft de heer Lim A Po opdracht van de Staten?

ZO JA, dan zouden wij wel eens willen weten, manneer die opdracht gegeven is, want dat is toch zeker wel iets wat het VOLK mag weten. Dan zouden wij tevens wel eens willen weten onder welke titel zij zulk een handeling rangschikken is dat democratie of is dat zwendel?

ZO NEEN, dan zouden we wel eens willen weten of de Hr. Lim A Po werkelijk met den Minister gesproken heeft, en of de Minister werkelijk de berichtgever van het telegram is, want dan vragen wij wederom onder welke rubriek moet zo'n handeling gesteld worden onder democratie of...... dictatuur.

Heeft de heer Lim Apo niet met den Minister gesproken, is dus de Minister niet de berichtgever dan hebben we daar maar één woord voor en dat is: ZWENDEL.

Wat ons het meest verwondert is, dat er in de pers, die al tijd zo praat over baas in eigen huis en over willekeurige beschikkingen van Nederland met geen woord over deze zaak wordt gerept. Vinden die heren deze zaak in orde?

(„De Surinamer")

DE WEST SCHRIJFT.

Eigen gedelegeerden van de West in den Haag? Nieuwe besprekingen op komst.

Enkele dagen voor het vertrek van de parlementaire commissie naar Suriname en Curaçao is de heer Lim A Po, die voorzitter was van de Surinaamse Staten-delegatie, welke destijds ons land bezocht om een petitie te overhandigen aan de Koningin, in Nederland teruggekeerd voor het voeren van nieuwe besprekingen met de regering.

Zijn wij wel ingelicht, dan vormt het voornaamste onderwerp van deze besprekingen de aansteeling op korten termijn van een pormanenten vertegenwoordiger voor Suriname bij de Nederlandse regering. Zelfs schijnt de mogelijkheid aanwezig te zijn dat indien deze gedachtenwisseling tot gunstige resultaten voert, de heer Lim A Po zelf als gecommiteerde van Suriname in den Haag zal worden benoemd. De Staten van Suriname schijnen daartoe de wens te kennen te hebben gegeven en in Den Haag wordt dit initiatief, zo vernamen wij met instemming begroet.

Alvorens echter tot een definitieve aanstelling kan worden overgegaan, zullen nog enige punten van juridische aard moeten worden geregeld, waarbij in de eerste plaats de positie van de Surinaamsen gecommitteerde in Den Haag moet worden vastgesteld, terwijl tevens een vertegenwoordigende functie met betrekking tot Suriname nog nadere formulering behoeft.

In Suriname heeft men blijkbaar gedacht aan de mogelijkheid, den vertegenwoordiger naar Den Haag te zenden als gecommitteerde van de Staten van Suriname, doch in regeringskringen schijnt men een dergelijke figuur niet met de staatkundige verhoudingen in overeenstemming te achten.

Veel juister zou men het achten, indien de Surinaamse gecommitteerde zou worden benoemd door den gouverneur. Daarvoor zou thans te meer aanleiding bestaan, nu de Nederlandse voorstellen tot vernieuwing van het staatsbestel van Curaçao en Suriname, waarbij vrijwel volledig tegemoet wordt gekomen aan de indertijd door de delegatie geuite wensen, nog juist voor het einde van het vorige jaar zo ver gereed gekomen, dat toezending daarvan aan de Gouverneurs zeer binnenkort kan worden verwacht. Aangenomen wordt zelfs, dat deze voorstellen Paramaribo en Willemstad zullen bereiken tijdens he verblijf van de parlementaire commissie aldaar. Op grond van deze ontwikkeling wordt de hoop gekoesterd, dat de besprekingen tussen de regering en den heer Lim-A-Po spoedig tot overeenstemming zullen leiden.

Wij vernemen voorts, dat tussen Suriname en Curaçao overleg wordt gepleegd over de spoedige aanwijzing van een vertegenwoordiger van Curaçao, die in dezelfde positie als de Surinaamse gecommitteerde zijn land in den Haag zou kunnen vertegenwoordigen.

(Het Parool)

* * *

Suriname kende dus ook een benoemingsaffaire, doch we zien dat „de Surinamer" in de bres sprong en heel zware termen gebruikt over deze affaire. „De West" publiceert een wonderlijk artikel, dat uit „Het parool" komt. Men weet daar véél meer, dóch wat blijkt nu nog veel duidelijker, dat er gehandeld wordt over ons — doch— zonder ons.

Dit alles is inderdaad niet erg democratisch.

„Het Parool" is zo goed ingelicht, zo laat men het althans voorkomen, dat men zelfs weet te verstellen, dat de Gouverneur nu wel het „ontwerp wijziging staatsregeling Curaçao", zo wat thuis gestuurd zal krijgen.

Inderdaad, de quaestie is merkwaardig.

Wij zagen, hoe de Minister in zijn antwoord op de requesten de Koningin aangeboden, vroeg om een „zeer soepele uitleg" van de huidige staatsregeling om de nieuwe tijd voor te bereiden, wat natuurlijk niet wil zeggen, dat de zaak geen juridische basis zou moeten hebben. Het grote gevaar is echter, dat alles wel wat erg een onder onsje wordt. Zo zou immers volgens „Het Parool", dat „De West" aanhaalt, er overleg gepleegd zijn tussen Staten van Curaçao en Suriname, dit alles echter in het geheim, zo bouwt men geen nieuwe toekomst op!

CURAÇAO

EEN JUBILEUM.

Men schrijft ons:

Op de 21sten Januari 1945, zal den heer Johan Th. Monsanto zijn vierde lustrum bij het korps Veldwacht alhier vieren.

Toen hij twintig jaar geleden in Gouvernementsdienst trad onder den Procureur-Generaal Mr. Johan B. Gorsira zaliger, vierden geruchten over „reorganisatie der politie" hoogtij.

Binnen tien maanden na zijn aanstelling tot agent 2de klasse, werd hij benoemd tot agent 1ste klasse der toenmalige burgerpolitie.

Toen de reorganisatie der politie eindelijk haar beslag kreeg op de 1ste April 1928 onder den Procureur-Generaal Mr. Marinus van Dijk, werd hij overgeplaatst naar de Technische Afdeling, toentertijd in het Waterfort.

Uit deze tak van dienst ging hij naar het Parket van den Procureur-Generaal en werd aangesteld tot ordonnans-chauffeur van den Procureur-Generaal.

In deze functie zijnde werd hij onder den Procureur- Generaal Mr. E. F. A. Jas (thans President van het Hof) overgeplaatst naar de Bovenwindse eilanden, standplaats Saba. Deze overplaatsing geschiedde in 1934 alwaar hij tot 1936 diende.

Op 1 Mei van datzelfde jaar werd hij overgeplaatst van Saba naar Sta. Cruz op Aruba, alwaar hij echter kort diende.

Op 1 September 1937 werd hij overgeplaatst van Aruba naar Bonaire en diende er vier jaren.

In 1941 na een vacantie van ongeveer 3 maanden in Suriname te hebben doorgebracht, werd hij wederom overgeplaatst naar de Bovenwinden, thans standplaats Sint Eustatius. Deze overplaatsing geschiedde onder den Procureur-Generaal Mr. Thijs van der Laan.

Op 1 Mei 1943 werd hij overgeplaatst van St. Eustatius naar Curaçao alwaar hij wegens gebrek aan scheepsgelegenheid op 17 Juli d.a.v. per vliegtuig arriveerde, uit St. Kitts.

Sindsdien is hij te werk gesteld in het Tweede District op Curaçao, alwaar hij steeds op de posten Cas Chiquito en Rust dienst doet. Momenteel is hij Wachtcommandant a.i. op Cas Chiquito.

De heer Monsanto bekleedt ruim 19 jaar de rang die bij het in leven roepen van het korps Veldwacht, gelijk werd gesteld met Opziener van dat korps. Dat hij zolang deze rang bekleedt is niet zijn schuld, immers is dit de hoogste rang die bij het korps Veldwachters bestaat.

Wij hopen dat het den opziener Monsanto gegeven zal zijn om op dezelfde weg voort te gaan en ons een voorbeeld zij van plichtsbetrachting en onkreukbaarheid.

REQUIEM.

Morgenochtend om 9 uur zal er in de pro-kathedrale kerk een plechtige Requiem-mis worden opgedragen voor de zielerust van de Zeer Eerw. Pater W. van Teeffelen.

DIE GOEIE „TANTE POS"

Men schrijft ons.

Dat ze goed is, die „tante Pos", hebben wij meer dan eens ondervonden. Dikwijls doet zij meer dan waarvoor zij staat.

Maar nu vrezen wij dat ze oud begint te worden. Wij moesten helaas gisteren constateren, dat ze van haar vlugheid nogal wat in schijnt te gaan boeten.

Brieven namelijk, die blijkens het poststempel op 26 en 27 December te Amsterdam gepost zijn, komen op 20 Januari te Curaçao aan. Hoe zou dat nou zitten met dien brief, dien wij op 16 Januari uit Helsingfors kregen en die op 8 Januari gepost werd? Zou die een stukje overgeslagen hebben?.

OP ONZE BOEKENTAFEL.

Santa Monica door Pater M. Latour O.P. Drukkerij St. Vincentiusgesticht.

Pater Latour heeft de pen opgenomen, om als een andere Bougaud het leven te schetsen van de moeder van den Heiligen Augustinus. Het is een leven, dat ieder die het hoort zal ontroeren. Was immers de Heilige Ambrosius reeds niet ontroerd, toen hij haar zag schreien? Het is een goed idee dit werkje in het Papiament uit te geven. Het is maar een klein werkje, verrijkt met gebeden en gezangen. Een goed boekje.

Suriname, „de Slavernij in de zeventiende en de achttiende eeuw", door Frater M. F. Abbenhuis.

Men moet respect hebben voor de werklust van Frater Fulgentius, die nu weer met een deel van zijn geschiedenis van Suriname uitkomt. De materie daarin behandeld, is natuurlijk niet de meest prettige, doch het is om der waarheidswille wel noodzakelijk, dat men goed uiteenzet, hoe of het was.

Voor ons is het grote werk van Scelle „La Traite Negrière", altijd nog wel het beste standaardwerk over deze droeve bladzijde uit de geschiedenis der mensheid. Het boek van Frater Fulgentius is vlot te lezen. Misschien zou hij de reglementen van Curaçao met die van Suriname hebben kunnen vergelijken. Jammer is dat hij niet veel heeft over de godsdienstige zorg voor die ongelukkigen in Angola enz., waarover in de levens van Petrus Claver, noch ook over de herkomst der mensen. Albert Helman haalde eens een text aan, dat men in Suriname mensen zou hebben uit slechts 14 plaatsen, doch het doopboek van de St. Annakerk op Curaçao, waar een Pater eens de plaats van herkomst achter de naam der mensen schreef, laat zien, dat men van veel méér plaatsen kwam hier op Curaçao. Dat zal in Suriname ook wel het geval geweest zijn. Jammer vinden wij, dat Frater Fulgentius niet laat uitkomen, dat het Christendom weer verviel in de slavernij, omdat men door het houden van krijgsgevangenen der Turken in Spanje eeuw in eeuw uit, daaraan weer gewend was geraakt.

„Het mysterie van Spanje", door Dr. J. Brouwer Meulenhoff, Amsterdam

De titel van dit boek is natuurlijk erg pakkend. Zulk een boek heeft een uitgever nodig in deze tijd. De mensen praten over Spanje; ze willen er iets van weten. Men zal teleurgesteld zijn; het zijn oude opstellen van Brouwer, die handelen over alles en nog wat en die niet zijn, wat ze beloven, een geschiedenis van de cultuur van Spanje. Het is daarom bovendien een vervelend boek, daar Brouwer niet in staat is zijn wetenschap duidelijk aan den man te brengen, wat hij weet veronderstelt hij ook bij den lezer als bekend; een man die als professor een volkomen mislukking zou worden. Wat hij over de schilderij van Christus door Goya ten beste geeft, is theologisch er ver naast. Voor wat zijn critiek op de bisschoppen aangaat, verwijzen wij naar de bezadigde commentaar op de beroemde brief door Prof. Kuipers. Een onrustig boek is het, een boek dat nog niet uit had moeten komen; de man weet met zijn eigen indrukken nog geen raad. De dikdoenerij, dat hij achter de schermen heeft mogen zien, maakt geen indruk.

Over de geweldige koloniale macht van Spanje schrijft hij niet eens; noch over de wonderlijke gehechtheid van Zuid-Amerika tot de „Madre España".

Een Argentijns Professor beschuldigde den Nederlanders ervan, dat zij het geweest zijn, die Spanje zulk een slechte naam gegeven hebben als koloniserende mogendheid. Wilde Brouwer die slechte reputatie voor het moderne Spanje doorzetten? Het boek zal weinigen overtuigen, niet ontroeren, doch hoofdpijn geven en niets anders.

VERKEERS ONGEVALLEN

Reed op de Weg naar Caracasbaai, ter hoogte van perceel Salanja 282, een motorrijtuig tegen een afrastering waardoor deze over een afstand van ongeveer 5 meter werd vernield, terwijl van het motorvrachtrijtuig het glas van de rechterkoplamp brak.

Oorzaak: De bestuurder van het motorrijtuig verkeerde onder de invloed van alcoholhoudende drank.

Doordat de bestuurder van een personenauto, op de Weg naar Westpunt, ter hoogte van Zegoe, verblind werd door een tegenligger, reed deze van den rijweg in de langs dien weg lopende greppel, waar hij tot stilstand kwam. Door dit ongeval brak van de personenauto de vooras.

Deed de bestuurder van een huurauto aangifte dat hij op de Weg naar Caracasbaai, ter hoogte van Bottelier, door een vanuit tegenovergestelde richting naderend motorvrachtrijtuig, welke met grote snelheid over dien weg zou hebben voortgereden, was aangereden, waardoor beide linkerspatschermen ernstig werden beschadigd.

Een onderzoek wordt ingesteld.

Vond op de Pietermaaiweg, ter hoogte van het Pieter Stuyvesant College een lichte aanrijding plaats tussen een tweetal personenauto's waarbij een der auto's werd beschadigd.

Oorzaak: Een file auto's stond stil op de Pietermaaiweg. Een andere bestuurder reed door onoplettenheid met de voorzijde tegen de achterzijde van het voor hem stilstaande motorrijtuig op. Hierdoor reed deze auto naar voren en schoof met de voorbumber over de achterbumzer van het voor hem stilstaande motorrijtuig.

Deed de eigenaar van een plantage, gelegen aan de Weg naar Westpunt ter hoogte van Weitje, aangifte dat een motorvrachtrijtuig zijn afrastering over een afstand van ongeveer 8 meter had vernield. Een onderzoek wordt ingesteld.

Deed de eigenaar van Plantage Santa Catharina aangifte dat door en truck een stenen pilaar, toegang gevende tot zijn plantage, was omvergereden.

Vond op de Weg naar Santa Rosa, ter hoogte van Nabij Vergenoegen, een aanrijding plaats tussen een kerosinetruck en een autobus, waarbij beide motorrijtuigen werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de kerosinetruck stopte plotseling zonder eenig teken te geven. De bestuurder van de autobus, die dit te laat opmerkte, reed met de rechtervoorzijde tegen de linkerachterzijde van de kerosinetruck op.

Vond op de Hoofdverkeersweg om het Schottegat, ter hoogte van Tegenover Groot Kwartier een verkeersongeval plaats tussen een pick-up en een personenauto.

Oorzaak: Op het moment dat de bestuurder van de pick-up naar rechts een zijweg wilde inrijden, wilde de bestuurder van de personenauto deze in halen en voorbijrijden, daar de bestuurder van de pick-up eerst naar links en daarna noar rechts stuurde, moest de bestuurder van de personenauto plotseling remmen, doch begon op het natte wegdek te slippen waardoor hij in botsing kwam met de pick-up.

Vond op den Hoofdverkeersweg om het Schottegat, ter hoogte van het A.B.C. bedrijf, een aanrijding plaats tussen een tweetal personenauto's waarbij beide auto's ernstig werden beschadigd.

Oorzaak: De personenauto's reden voort over den Schottegat met een tussenruimte van ongeveer 12 meter. De voorste personenauto stopte ploseling, waarop de bestuurder van de achter deze personenauto rijdende auto moest remmen voor een tegenligger, welke vanuit de tegenovergestelde richting naderde.

Hiervoor remde hij af en begon op het natte wegdek te slippen en botste met de voorzijde tegen de voorzijde van de vanuit de tegenovergestelde richting naderende personenauto op.

Deed een bestuurder van een truck aangifte dat, terwijl hij met zijn truck stilstond op de weg naar Westpunt, ter hoogte van Lagoen, hij door een vanuit de tegenovergestelde richting naderende truck aan de linkervoorzijde was aangereden.

Een onderzoek wordt ingesteld.

Vond op het Wilhelminaplein, ter hoogte van de bloemkiosk, een lichte aanrijding plaats tussen een personenauto, waardoor de personenauto aan de achterzijde werd beschadigd.

Oorzaak: Toen de bestuurder van de dumptruck moest stoppen voor de voor hem stilstaande personenauto gleed zijn voet van het rempedaal op het gaspedaal, waardoor hij tegen de achterzijde van de voor hem stilstaande personenauto botste.

Had een lichte aanrijding plaats op de Scharloweg tussen een truck en een personenauto, waarbij de personenauto aan het linkervoorspatscherm licht werd beschadigd.

Oorzaak: De bestuurster van de personenauto wilde een voor haar rijdende personenauto voorbijrijden, toen de truck vanuit de tegenovergestelde richting deze auto zou passeren.

Had een lichte aanrijding plaats in de Keukenstraat tussen een truck en een luik van een aldaar gevestigde winkel. Doordat het luik naar binnen viel, vernielde dit een ruit van een vitrine alsmede een drietal flessen bay-rum. De bestuurder van de truck was niet in het bezit van een rijbewijs.

Werd gemeld dat er te Ma Nouisa een auto door een afrastering was gereden. Bij een ingesteld onderzoek bleek dat een autobus door een cactus-afratsering was gereden, waardoor deze over een afstand van ongeveer 2.50 meter was vernield. De autobus was hierna weggereden.

Vond een lichte aanrijding plaats op de driesprong Salinja-Weg naar Caracasbaai Hoofdverkeersweg om het Sschottegat tussen een pick-up en een personenauto waarbij beide motorrijtuigen licht werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto verleende de van rechts komende pick-up geen voorrang.

Deed de bestuurster van een personenauto aangifte dat haar auto op de „De Ruyterkade was aangereden door een truck, welke na de aanrijding is weggereden, waardoor de personenauto aan het linkerachterspatscherm werd beschadigd.

Oorzaak: De bestuurster van de personenauto wilde aan de „De Ruyterkade" aan de voor haar rechterzijde van de rijweg parkeren.

Terwijl zij nog in beweging was werd zij aan de linkerzijde aangereden door de truck die haar inhaalde en voorbijreed.

Had een lichte aanrijding plaats op de Handelskade tussen een personenauto en een motorvrachtrijtuig, waarbij beide motorrijtuigen werden beschadigd

Oorzaak: De bestuurder van het motorvrachtrijtuig, die aanvankelijk midden op de rijweg reed, wilde de file, die in de richtine van de brug reed, inrijden. Hierbij bemerkte deze bestuurder de personenauto niet op, die met grote tussenruimte achter de file reed.

Deed een vrouwspersoon aangifte dat een motorvrachtrijtuig de deur van haar wening had kapot gereden. Bij onderzoek bleek een motorvrachtrijtuig bij het draaien in de Yzerstraat, welke ter plaatse zeer smal is, met de deur van haar woning had gestoten, waardoor een barst in een der planken was ontstaan.

Deed de eigenaar van een perceel aan de Weg naa Santa Rosa aangifte dat een auto een ijzeren hekje van zijn afrastering had kapot gereden, waarna de auto was weggereden. De bestuurder verklaarde, na aanhouding, dat hij van den rijweg geraakt, waarna hij met de voorbumber tegen het hekje was gereden.

Deed de bestuurder van een personenauto aangifte dat hij in de Penstraat een autobus had aangereden, waardoor beide auto's werden beschadigd. Hij is genegen de schade te vergoeden.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto nam bij het inrijden van de Penstraat zijn bocht naar rechts te groot.

Vond op een binnenweg te Popo een lichte aanrijding plaats tussen een truck en een pick-up waarbij de pick-up aan het linkervoorspatscherm werd beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de truck verleende de van rechts komende pick-up geen voorrang.

Ondeugdelijke Kern.

Uit het rumoer en de opwinding van de laatste weken is de basis-overeenkomst van Linggadjati in het volle licht gesteld geworden door de stukken, die door de Commissie-generaal aan de Tweede Kamer zijn voorgelegd en door de bij monde van den Minister voor de Overzeese Gebiedsdelen afgelegde regeringsverklaring. Er is door voor- en tegenstanders van het accoord op niet altijd even gelukkige wijze in woord en geschrift uiting gegeven aan hun inzichten, meer nog aan hun gevoelens, ten aanzien van het werk van de Commissie-generaal.

Agitatie is altijd een belemmering geweest voor het vormen van een rustig, gefundeerd en verantwoord oordeel. Zelden in de geschiedenis van ons vaderland is zulk een oordeel dringender geboden geweest, dan op het ogenblik nu het gaat om een beslissing van zó enorme draagwijdte, dat er geen zweem van overdrijving schuilt in de bewering, dat over de toekomst en de bestaansmogelijkheid van land en volk van Nederland èn over de toekomst en de bestaansmogelijkheid van de volken van de Nederlandse overzeese gebiedsdelen beslist wordt.

Ons daarvan wèlbewust, hebben wij als een verademing het ogenblik begroet, dat de parlementaire behandeling van de ontwerp-overeenkomst de agitatie en opwinding, die van beide zijden aangewakkerd werd naar de achtergrond zou dringen en — eindelijk! — volledige opening van zaken zou worden gegeven. Dat is thans geschied: het scherm is opgegaan de draagwijdte en de betekenis van de basis-overeenkomst is onthuld.

Onze parlementaire redacteur heeft de kern van de zaak geraakt toen hij vaststelde, dat Minister Jonkman de ongerustheid nog vererged heeft toen hij in de loop van zijn verklaring mededeelde, dat de regeling van de positie van de Kroon in het accoord is opengelaten. De Minister heeft er vooral de nadruk op willen leggen, dat men de ontwerp-overeenkomst vooral niet moest zien als een ontwerp-staatkundige regeling, maar als een eerste stap in de richting van de verwezenlijking van de rechtlijn, gegeven in de Koninklijke rede van 7 December 1942. Dit stuk moest een „basis" zijn? Hoe ter wereld is dat mogelijk, wanneer men het fundament, waarop het „nieuwe samengaan van de Nederlandse en Indonesische volken" moet steunen, tot een open vraag verklaart? Volgt men de uiteenzetting van Minister Jonkman, waar deze over dit alles beheersende punt handelt, dan is het vanzelfsprekend, dat de zelfstandige staat Indonesië zich een eigen staatshoofd kiest, elk gezag aan de draagster van de Nederlandse Kroon ontzegt èn — in het gunstigste geval — deze nog duldt als een ornament, ten hoogste een symbool van de tussen de beide souvereine staten Nederland en Indonesië aangegane Unie.

In Haar rede van 7 December 1942 heeft Hare Majesteit de Koningin gesproken over de opbouw van het Rijk na de oorlog en duidelijk gezegd, dat er zal komen een Rijksverband, waarin Nederland Indonesië, Suriname en Curaçao tezamen deel zullen hebben. Dat Rijk is het Koninkrijk en wanneer men, bij het aangeven van „een basis" voor het „nieuwe samengaan" de positie van de Kroon tot een open vraag verklaart, dan bevindt men zich niet meer binnen de begrenzing van de richtlijn van de Koninklijke rede van 7 December 1942, maar dan staat men er positief buiten. Neen, men heeft er elk contact mede verloren: men heeft deze richtlijn losgelaten.

Dit is, heel concreet nuchter bezien, voor geen tegenspraak vatbaar, de juiste stand van zaken. Men mag waardering hebben voor het pogen van de Comsie-Generaal om tot een vredelievende regeling te komen, men mag zelfs tot de erkenning komen, dat er in het ontwerp-accoord denkbeelden naar voren komen, die getuigen van de vaste wil om onder de koloniale verhouding een definitieve streep te zetten, het nationalistische streven recht te doen wedervaren en positief te streven naar de ontwikkeling van zelfbestuur, zulks overeenkomstig de beginselen van artikel 73 van het Handvest van de Verenigde Volken, voor een Nederlander is het onaanvaardbaar dat zonder machtiging van de wetgevende macht, aan de positie van de Kroon getornd wordt op de wijze als thans geschied is.

Dat is, rondweg, gezegd: revolutionnair en het revolutionnair karakter wordt nog geaccentueerd door de erkenning door den Minister, dat het regime-Soekarno „eenzijdig geconstrueerd" werd. De de facto erkenning van de republiek berust practisch gesproken op niets, het is louter een concessie aan hen, die zich opwerpen als „vertegenwoordigen de het Indonesische volk" zonder dat nochtans langs democratische weg, door een volksstemming, een uitspraak omtrent de regeringsvorm verkregen is, of aan „de gezagsdragers", die de uitvoerende macht in handen hebben genomen, volmacht of mandaat verleend is.

Zou het bv. niet ten zeerste gewenst zijn, wanneer men „het nieuwe samengaan" langs democratische weg gestalte wil geven de volksinvloed tot gelding te doen komen? Is het dan ondenkbaar, dat de volken van Indonesië Hare Majesteit de Koningin als staatshoofd van het zelfstandig gebiedsdeel zouden begeren en daardoor het Rijksverband bewaard blijft?

De Commissie-Generaal en de Minister zwijgen daarover maar wèl willen zij een erkenning de facto van een bewind, dat zich zelf in het leven geroepen heeft en dus in wezen niet anders is dan een dictatuur. Een erkenning de facto overigens, die automatisch uitloopt op een erkenning de jure, wanneer het ontwerp-accoord wordt getekend en de staatkundige- en volkenrechtelijke regelingen worden uitgewerkt. Wij laten de practische gezagsoefening door het regime-Soekarno — waarvan tot nu toe nog maar bitter weinig gebleken is — maar buiten beschouwing maar moeten toch nadrukkelijk vaststellen, dat het creëren van „een nieuw samengaan" tussen een democratie en een dictatuur het scheppen van een monsterverbond is. Evenzeer als eerste voorwaarde voor vruchtdragende besprekingen en onderhandelingen rechtszekerheid orde en rust dient te zijn, evenzeer moet als voorwaarde gesteld worden, dat beide verdragsluitende partijen het verlangen van hun volken tot uitdrukking brengen. Dit kernpunt kunnen wij in de regeringsverklaring niet ontdekken. Het Nederlandse parlement, de volksvertegenwoordiging zal dat aanstonds doen...... in de republiek Indonesië beslist...... ja, wie eigenlijk? Er is ons herhaaldelijk voor ogen gehouden, dat Nederland en Indonesië thans aan de wereld een voorbeeld kunnen geven. Wanneer dat een voorbeeld van goede democratische opvattingen en beginselen moet zijn, dan is de ontwerp-overeenkomst van Linggadjati die het kenmerk draagt al te haastig opgesteld te zijn en de meest principiële punten tot open vragen verklaart, onaanvaardbaar, omdat de kern ondeugdelijk is. Minister Jonkmans „aanbeveling" van het ontwerp laat geen andere conclusie toe.

L. v. B.
(Groot Arnhem)

STATEN VAN CURACAO

Vergadering op VRIJDAG, 24 JANUARI 1947, des avonds 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

1. Ingekomen stukken.

De Griffier,
Van Weel.

Gisteren overleed na een kortstondige ziekte den Heer
Francisco Plümacher
te Maracaibo.
Namens de Familie.
Wed J. Zefrin en dochters

Bekendmaking.

Ingevolge van de P.T.T. te 's Gravenhage ontvangen bericht zal de invoer in Nederland van meer dan **200 sigaretten** of meer dan **250 gram** gekorven tabak per maand per persoon in geschenkzendingen tusschen particuliere personen met ingang van **1 Maart 1947 verboden** zijn.

Van zendingen welke **na 28 Februari 1947 in Nederland arriveeren,** waarin meer dan de toegestane hoeveelheid sigaretten of tabak wordt aangetroffen, zal het meerdere door de douane in beslag genomen worden, tenzij de zendingen zelf aan de afzender worden teruggezonden

Willemstad, 20 Januari 1947
De Postdirecteur.

3—1

Oordeel van een dorpshoofd op Java

„Wij moeten den Goeden God loven dat Hij thans naar dit gebied een leger heeft doen komen...."

„Zo is het".

Uit naam van de bevolking der desa zal ik u vertellen, wat er gebeurde van de tijd der Nederlandse Regering tot en met nu October 1946.

Toen, tijdens de vroegere Nederlandse Regering, hoorde ik en zag ik, en beleefde ik ook zelf, dat mensen van alle rassen in vrede, zonder gebrek leefden. Het bestaan was voor arbeiders, handelaren, boeren en anderen rustig en voorspoedig. Voedsel was goedkoop en gemakkelijk verkrijgbaar. Aan vervoermiddelen was ook eenvoudig te komen, van fiets tot motorfiets en auto. Ook kon men zonder enige moeilijkheid per trein reizen of zelfs per vliegtuig, wanneer men daarvoor geld genoeg had. Nooit, en nu spreek ik uit naam van alle bewoners des desa, werden wij bij het kopen van voedsel of kleding aangehouden of gevangen genomen.

Dus leefden wij in die tijden in vrede en voorspoed.

Toen kwam de Japanse regering.

Van het ogenblik af, dat de Japanners de macht kregen in ons gebied, werd er door hen propaganda gemaakt. Namelijk, dat de Indonesiërs in leven en dood één moesten zijn met de Japanners, want de Indonesiërs zouden van de Japanners de „merdeka" ontvangen.

Aldus spraken zij.

Echter begonnen zij onder dwang aan het dorpshoofd en aan hen, die boven hem staan, de bewerkstelliging te vragen van toetreding op grote schaal tot de organisaties der Heiho, Keibodan, Seinendan en Romusha. In de kampongs werd ook de Kudjinkai opgericht, opdat men gemakkelijk geld kon verzamelen ter ondersteuning van het landsbelang.

Aldus spraken zij.

Van het ogenblik af, dat de Japanners kwamen, hoorden wij vele stemmen, die zeiden, dat de prijs voor een kledingstuk 2 cent, en die voor bijv. eveneens 2 cent zou worden. Dat kwam ook uit. Het kledingstuk van 2 cent was een oude lap en de hoeveelheid rijst voor 2 cent was een deciliter. Deze verdeling kregen wij één keer per maand. De gezichten der kampongbewoners waren betrokken gelijk een dag, die regen voorspelt. Men liep slecht, omdat men een lege maag had en omdat men vreesde als Romusha te zullen worden opgeroepen.

's Nachts als men half sliep, werd er op de deur geklopt en vervolgens mededeling gedaan, dat men de volgende dag moest vertrekken om als Romusha buiten Java te gaan werken. Vrouw en kinderen kregen daardoor grote moeilijkheden, daar de vader van het gezin ver van hen verwijderd werd. Zij konden niet in hun levensonderhoud voorzien, omdat hun vader Romusha was geworden. Zelfs nu zijn er nog, die niet teruggekeerd zijn. Men kon als voedsel toenertijd slechts krijgen: gaplek, ojek, oebi en singkong en als groente het jonge blad van sintrong. De rijst werd merendeels ingenomen door het „Gouvernement", terwijl de groente werd gestolen door Guno. De prijs, die betaald werd, betekende verlies, doch dat was in het belang van Japan.

Aldus sprak men.

Wie vóór wel in deze tijd? Bepaald alleen de...... daar reeds gebleken was, dat zij de lege rechterhand ophielden, doch de met waren gevulde linkerhand achter hun rug verborgen hielden om die elders met winst te verkopen en bovendien zichzelf daarmee nog in een mooi daglicht te stellen.

Wanneer men een fout beging, dan kreeg men de doodstraf. Voor de voltrekking van deze straf op „beschaafde en wellevende" wijze gebruikte men het Samoerai-zwaard of een vuurwapen.

Wanneer wij in de buurt van de geïnterneerden kwamen, die hard moesten werken, maar weinig te eten kregen, dan vroegen zij ons van alles..

Wanneer een Indonesiër voedsel bracht aan de geïnterneerden en hij werd daarbij betrapt door een bewaker, dan werd hij halfdood geslagen en soms ook wel gedood.

Toen kwamen de Pemoeda's.

Na ongeveer drie en een half jaar werden de Japanners door de Geallieerden verslagen. Toen kwamen de „pemoeda's".

De geïnterneerden kwamen uit de kampen en op de wegen werd het weer druk. Doch het duurde niet lang, of op de wegen ontmoette men rasgenoten, die hoopten, dat men „Merdeka" zou roepen en mee zou optrekken.

Om de verschillende kantoren zoals bijvoorbeeld dat, der... aan te vallen en de „Merdeka" te gaan halen. Wanneer er mensen waren, die niet mee wilden doen vroegen de leden der B.K.R., terwijl ze kwaad werden: „Wil je dan geen „merdeka?"

Van dat tijdstip af, begon een zware tijd. Vele mensen werden gedood. In het kort gezegd, er stroomde een bandjir van bloed van alle rassen.

Niet lang daarna kwamen er soldaten met zwarte huidskleur. Wij begrepen niet wat dit voor een leger was. Slechts deed het gerucht de ronde, dat dit een Engels leger was.

Gedurende de tijd, dat deze soldaten in ons gebied waren, kregen de mensen het weer erg moeilijk, want als men kippen, eenden of geiten had, werden die zonder betaling meegenomen. Vele mensen trokken toen weg, ook al omdat men bang was dat de vrouwen „te veel eer" moesten bewijzen. „Dit eerbewijs" werd door de zwarte soldaten afgedwongen.

Hiernevens bestond in het gebied van Bandoeng de „Republiek Indonesia". Ik haat de „Republiek Indonesia" niet; ik wil u slechts vertellen over de woelige dagen in Bandoeng.

In die tijd was het voor de mensen het allermoeilijkst. Velen zijn er dood gegaan. Zij stierven op velerlei manieren en om allerlei redenen, bijvoorbeeld:

omdat men verdacht werd Nica te zijn geworden, of omdat men door middel van handel in zijn levensonderhoud trachtte te voorzien, of omdat men Japans geld in zijn bezit had, dat nog nieuw was.

Dit alles kon de voorbijganger in de stad Bandoeng overkomen. Nog erger was het echter daarbuiten. Als je een kledingstuk had, dat nog nieuw was, dan werd je, om dat feit alleen, al tot „Nica" verklaard. Stellig, dergelijke soort mensen moesten spionnen der Nica zijn, zeiden zij.

Vele mensen, die niet evacueerden, werden onmiddellijk verdacht „Nica" te zijn. Het staat vast, dat zij gedood, hun bezittingen gestolen en hun huizen verbrand werden.

Zelfs gebeurt dat nu nog wel eens.

God den Almachtige geve, dat deze terreur spoedig verandert in vrede en voorspoed, veiligheid en rechtvaardigheid, schoonheid en opbloei.

Nu bestaat er in Bandoeng de U.S.I. (United States of Indonesia) onder het gezag van de Geallieerden, dat uitgeoefend wordt door het Koninkrijk der Nederlanden. Het is ook al gebleken, dat thans het enige geld, dat een vaste waarde heeft, het geld is, waarop geschreven staat: Nederlands Indië.

„Wij moeten den goeden God loven, dat hij thans naar dit gebied een leger heeft doen komen, dat knap is in het helpen bewaren van de vrede over alle schepselen.

Wij moeten dankbaar zijn, dat het Geallieerd bestuur hier gekomen is, want als dit gouvernement hier niet gekomen was, dan zouden onze zorgen en moeilijkheden zeer groot zijn geweest.

Het staat vast, dat het aantal gevallen van terreur in ons gebied, vóór dat het tegenwoordige bestuur kwam, zo groot was dat, wij het niet meer konden tellen.

Thans heerst er rust, orde en vrede voor bijna honderd procent. Het is nog niet helemaal gelijk aan de tijd vóór de Japanners kwamen, want rampokkers kunnen nog in ons gebied komen. Deze laatsten hebben geen ander doel dan de uitroeiing van de ingezetenen, die in het geallieerde gebied wonen, onder de bescherming dat zij niet eendrachtig zijn. Dat is ook juist. Degenen, die in het geallieerde gebied wonen, willen niet eendrachtig met hen zijn, omdat hun enig doel is de vernietiging van menselijke schepselen. De waarde van een mens is bij hen afgedaald tot die van een geit.

Wellicht willen de ingezetenen, die samenwerken met de Geallieerden, zich niet afgeven met deze rampokkers, want de ingezetenen van het geallieerde gebied leven bezadigd en fatsoenlijk als vrije mensen.

Zij, die in het geallieerde gebied politie of militair zijn gebruiken altijd behoorlijke taal en betonen naastenliefde, wanneer zij iets moeten onderzoeken, zoals dat verwacht kan worden van alle goede volken.

Het is slechts een beetje jammer, dat wij, door het lange uitblijven van de regen, nog niet veel aan de landbouw hebben kunnen doen. Veel is er ook door de ratten en muizen opgevreten. Stellig zal er in de toekomst hongersnood gaan heersen, wanneer door het Gouvernement niet tijdig geholpen wordt.

In ons gebied zijn al bijna geen mensen meer, die in lapjes zakken rondlopen. Het lijkt er op, dat zij allen weer spoedig mooie kleding zullen hebben.

Als we dus de tegenwoordige tijd vergelijken met de afgelopen tijden, niet meerekend die van vóór den Japanseninval, dan moeten we vaststellen, dat het thans veel prettiger is.

Aldus is het.

De Pen Gun.

Reclassering

Achter Tralies

Vol, tjokvol zijn de gevangenissen. Dit komt niet alleen, omdat door de ongunstige na-oorlogse toestanden de criminaliteit onrustbarend is toegenomen, maar het contingent reeds veroordeelde „politieken" neemt ook een groot gedeelte van de beschikbare plaatsruimte in beslag.

De cel, vroeger door één vrouw bewoond, herbergt er nu drie of vier, terwijl de gemeenschaapszalen, die voor vier tot zes vrouwen waren bedoeld, nu bewoond worden door acht en meer vrouwen.

Deze ongewilde toestand heeft de sfeer in de gevangenissen veel veranderd. Het personeel heeft het erg druk en moeilijk. De holle stilte, die vroeger de bezoeker overviel, zodra hij het gesticht binnenkwam, heeft nu plaats gemaakt voor een bedrijvige drukte, vooral op de bezoekuren. Overal ontmoet men bewaaksters in heldere witte schorten met gevangenen. Er is meer werk in de wasserij en voor de afdeling naaien en verstellen.

De gebouwen, die veelal door oorlogsgeweld werden beschadigd, zijn nagenoeg hersteld. Gelukkig hebben bij die herstelwerkzaamheden de meeste directies blijk gegeven vatbaar te zijn voor de moderne opvattingen van gevangenis-inrichting. De ramen zijn vergroot, waardoor de cellen lichter en zonniger worden, hetgeen nog wordt verhoogd door de lichtgeel geverfde muren. Hier en daar hebben de grauwe cementvloeren plaats gemaakt voor graniet en zijn de ijzeren stangen in houtkleur geverfd, waardoor het sombere van het traliewerk wordt verminderd.

Maar ondanks deze verbeteringen en modernisering, blijft de gevangenis toch het oord van leed en tranen. De grootste straf is nog altijd de vrijheidsberoving. Deze straf moet er zijn en zij wordt in ons land zeer humaan toegepast. Maar het ideaal zou toch zijn, als onze strafgestichten niet alleen negatief, d.i. straffend konden werken, maar ook positief, d.i. heropvoedend. Zoals de toestand nu is, bij deze overbevolking, is dit vrijwel onmogelijk. Er kan geen voldoende selectie worden toegepast. De vrouwen met wezenlijk verdorven en criminele levens „gewoonten", bederven en besmetten de anderen, die beter zijn. Nergens ziet men duidelijker de invloed van het kwade dan in de gevangenis. Het kwade is steeds het sterkste. Bijna nooit komt het voor dat een door en door slechte vrouw door haar betere celgenoten wordt bekeerd, terwijl het omgekeerde aan de orde van de dag is.

De gedwongen, gemeenschap in een te nauwe ruimte, het bijna uitsluitend zittend en soms geestdodend werk, dragen verder het hunne er toe bij om in veel vrouwen een bittere ontevredenheid, een wilde opstandigheid of een grof cynisme te kweken.

De overbevolking bemoeilijkt ook het werk der reclassering in hoge mate. Als men vroeger de cel binnenkwam, werd men bijna jubelend ontvangen. De meesten gaven zich spontaan. In deze eenzaamheid groeide zo gemakkelijk een hechte band van vriendschap en vertrouwen.

Nu is dat zo geheel anders. De vrouwen spreken zich niet uit, waar de anderen bij zijn, ofschoon deze misschien reeds alles weten. Laat men ze dan een voor een uit de cel komen in een lege ziekencel of wasruimte, dan voelen sommigen zich daar onwennig. In de cel waren ze thuis, daar kregen ze echt „bezoek".

„Kunt u niets voor me doen, dat ik er wat eerder uit kom? Deze vraag brandt op bijna alle lippen. Vrijheid, al is het maar één dag, een uur vroeger dan de veroordeling aangeeft! En toch is dat niet het hoofddoel, waarvoor we komen. Dit kan er bij komen, evenals de materiële hulp na het ontslag. Maar het hoge en zeer moeilijk bereikbare reclasseringsideaal is de innerlijke verbetering van de gevangene. Dat harbij de godsdienst een zeer grote taak te vervullen heeft, is duidelijk. „Katholiek" zijn allen, die wij bezoeken. Maar wat voor een katholicisme is het, dat zij belijden! De meesten zijn absoluut onwetend op godsdienstig terrein en velen bovendien nog volmaakt onverschillig. Sommigen hebben totaal onjuiste opvattingen en zien allerlei bijgelovigheden aan voor de practijk van de katholieke godsdienst.

Het is moeilijk in enkele bezoeken hierin verandering te brengen. Slechts de allereerste beginselen kan men in korte woorden duidelijk uiteen zetten.

Een groot deel der taak van de R.K. Reclassering is dan ook, de vrouwen te bewegen tot een oprechte biecht, nadat men eerst duidelijk de biecht en de uitwerking ervan heeft verklaard. Deze biecht — over tien en meer jaren soms — heeft een grote opvoedkundige waarde. Donat zegt hierover: „In de biecht heeft een openbaring en analyse der ziel plaats in de edelste zin van het woord. Geen openbaring, listig verkregen of onopgedrongen door kunstmiddelen, maar een vrijwillige. Lang bedwongen conflicten en verdringingen worden hier ontdekt en vinden door zich uit te spreken, door geestelijke steeneming en opheldering, geruststelling. Zedelijke onordelijkheden en boeien der hartstochten, die de ziel krampachtig vastklemmen, worden gebroken en de doorn van het schuldbewustzijn, die soms meer dan al het andere de ziel ziek maakt, wordt uit de gewonde ziel verwijderd. De Psychoanalyse beroemt er zich op, innerlijke conflicten, wonden en onordelijkheden te ontdekken. In de biecht echter worden de verwarringen en buitensporigheden niet alleen geopenbaard, maar ook door zelfbeschuldiging, zelfveroordeling en voornemen uit de ziel weggenomen. Ook de psychoanalyse wil verlossen van het kwaad der schuld en haar kwellend bewustzijn. Maar zij doet dit, door het schuldbewustzijn als een ziekelijk verschijnsel voor te stellen. Zonder twijfel vergeefs, want de stem van het geweten laat zich door geen bedrog of zuiver psychologische behandeling tot zwijgen brengen. In de biecht wordt de schuld in alle waarheid voor God bekend en berouwd en — wat geen psychotherapie vermag — door de absolutie van den priester in de naam van God, voor altijd uit de ziel weggenomen. Ten slotte wordt in de biecht een ware verheffing van het zieleleven tot hoger doelen voltrokken en een waarachtige vernieuwing der gehele persoonlijkheid, geheel anders, dan de psychoanalyse met haar onware overdrijving het vermag". Deze invloed van de werkelijk oprechte biecht hebben we meermalen duidelijk ondervonden, zodat zelfs een niet-katholieke bewaakster vroeg: „Probeert u toch deze vrouw te bewegen om te biechten, dan wordt ze misschien rustiger en meer handelbaar!"

(Jurista.).

De Pioniersters in Indie

Zij legden de grondslag voor het V.K.

In „De Pen Gun" van 26 September 1946 is een artikel opgenomen met de titel „V.H.K.-meisjes naar Indië", waarin te lezen staat, „dat de meisjes, die momenteel al in Indië werkzaam zijn, op een enkele uitzondering na, tot het Rapwi-personeel of tot het zg. V.K., dat bijna geheel in Indië zelf gerecruteerd is, behoren", terwl daarbij tevens de eerste V.H.K.-meisjes, die zich onlangs naar Indië hebben begeven, worden gequalificeerd als pioniersters.

Nu is het, om met het laatste te beginnen, allerminst de bedoeling de verdiensten, het enthousiasme en de idealen van deze V.H.K.-leden te kleineren. Het zijn meisjes, voor wie iedereen respect moet hebben, die weet, dat Indië niet meer (of nog niet) datgene brengt wat het vroeger aantrekkelijk maakte voor jonge meisjes, althans in veel geringere mate. Zij zullen voor de goede zaak veel gebrek aan comfort en ongemak te verduren hebben, zij zullen komen in een maatschappij, die haar wellicht wat critisch beschouwen zal en zij zullen in de tropen hard moeten werken, zonder at en toe in de koelte eens te kunnen uitblazen, zoals dat vóór de oorlog mogelijk was.

Maar... dat zij „pioniersters" zijn, is niet geheel juist. Want reeds jaren — nog voor Nederland bevrijd werd, nl. in begin 1944, hadden zich in het buitenland — in Australië en Amerika — kleine groepjes enthousiaste meisjes gevormd, die in het verband van het Koninklijk Nederlands-Indische leger de grondslag vormden voor het V.K. Om deze kernen heen verzamelden zich na de bevrijding van Zuid-Nederland een honderdtal en later meer jonge vrouwen, die na in Engeland te zijn opgeleid naar Australië werden gezonden en onmiddellijk na de bezetting van Batavia door de geallieerde troepen ook rechtstreeks van Engeland naar Indië.

Op 17 September 1945 kwam de eerste groep V.K.-leden in Batavia aan, dus ruim een jaar eerder dan de pioniersters van het V.H.K. En alle ongemakken van het V.H.K. niet te icht geteld, deze zijn gering in vergelijking van hetgeen de V.K.-meisjes in den beginne in de primitieve maatschappij van Hollandia, Biak etc. en daarna in het toen nog ver van rustiger Batavia, waar men als meisje niet zonder gewapend geleide over straat mocht, hebben doorgemaakt. Nu is er een goede verzorging, de hele zaak draait en er zal nooit gebrek zijn aan eten zoals de eerste dagen, toen de V.K.-meisjes noodgedwongen met zeer weinig genoegen moesten nemen, omdat in de verwarde omstandigheden, waarin Batavia toen leefde een organisatie, die nu eenmaal nodig is om een grote groep personen te voeden, ontbrak.

In de eerste weken kwam langs het huis, waarin de pioniersters van het V.K. waren geherbergd, driemaal per dag een vrachtauto met een mand rijst, een pan soep en wat mangga's. Geen vlees, geen brood, geen boter, en dat voor enige weken achter elkaar. De kantoren waar de meisjes moesten werken, waren ook allerminst ideaal en comfortabel. Gebrekkige stoelen, gammele tafeltjes, stokoude schrijfmachines en gebrek aan ruimte Maar desondanks werd steeds de moed erin gehouden in een omgeving van juist uit interneringskampen ontslagen, vermoeide en soms verbitterde mensen, die, en hoe begrijpelijk, in het begin wat afgunstig waren op de goed verzorgde importmeisjes met frisse, gezonde kleuren.

Maar ook dat wantrouwen werd overwonnen en er zullen weinig oud-Indisch gasten in Batavia of waar dan ook zijn, die niet het V.K. een goed hart toedragen. Dat bleek ook herhaaldelijk op parades, waar het V.K. steeds — zelfs vóór de tijd, dat onze onvolprezen Marva's hier waren aangekomen, maar ook nog, daarna — het grootste applaus kregen, dat getuigde van waardering voor de werkelijk keurige wijze, waarop deze, grotendeels op burgerkantoren overdag hard werkende meisjes, hun nog daarboven komende militaire plichten vervulden.

Velen harer zijn thans uit het corps getreden. Ruim één jaar, vaak twee jaar, in kazerne-verband en onder strenge discipline — eerst steeds om negen uur en later om half elf thuis — is voor de meeste normale meisjes genoeg, vooral omdat de noodzaak van een militair verband veel geringer is geworden, nu het leven meer normaal is. Het corps is kleiner dan het enige maanden geleden was en de klemen ervan werken thans hoofdzakelijk in militair verband, zodat men ze op de burger-departementen, waar zij in het begin de „backbone" van uit maakten, zelden meer ziet. Maar dat neemt niet weg, dat steeds het bewustzijn blijft bestaan van de aanwezigheid in ons midden van een aantal pioniersters, die gekomen zijn om in de eerste dagen van de bevrijding van Indië die hulp te bieden aan een geteisterd land, die zij als goede Nederlanders noodzakelijk achten.

Dit alles dient ter aanvulling van hetgeen in de bewuste ed.tie van „De Pen Gun" over het V.K. in een paar woorden werd gezegd. Een feitelijke mededeling moge het gebrek aan nauwkeurigheid van het artikel nog wat accentueren: van het V.K. is geen enkel lid in Nederlands-Indië aangeworven. Zij kwamen uit alle hoeken van de wereld, West-Indië, Canada, de Verenigde Staten, Engeland, Australië en vooral uit Nederland. Maar allen van buiten.

Batavia, 15 November

(„Pen Gun").